

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr.87 /27**

mun. Chișinău

30 .06.2023

Inspector de Integritate superior al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Iulia BOICU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Roman BILENCO, primar al sat. Cașunca, r-nul Florești, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La 30.03.2023, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (în continuare- ANI) a fost înregistrată sesizarea nr. 2783, referitor la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Bilenco Roman, primar al sat. Cașunca, r-nul Florești.

Potrivit sesizării, *dl Bilenco Roman, primar al sat. Cașunca, r-nul Florești, în perioada 2021-2022 a încheiat cu XXXXX (tata) două contracte de arendă a terenului cu nr. cadastral XXXXX.* De menționat că, la sesizare au fost anexate copia contractului nr. 7 din 01.01.2021 și a contractului nr. 7 din 01.01.2022.

În aceeași zi, în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare Legea nr. 132/2016*), sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod atribuit – 20230229004.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate, în termen de 30 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor prevăzute de art. 75 din Codul Administrativ.

Conform art. 85 alin. (3) al Codului administrativ al RM, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87 alin. (1) din Codul administrativ al RM, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Urmare a validării datelor prin sistemul *SIA E-Integritate*, s-a determinat că dl Bilenco Roman, primar al sat. Cașunca, r-nul Florești, deține calitatea de subiect al declarării, prin prisma art. 3, alin. (1), lit. a) al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*in continuare Legea nr. 133/2016*)

Potrivit anexei din *Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*, primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică. Regimul general al funcției de demnitate publică, statutul juridic al persoanei care ocupă această funcție, precum și alte raporturi ce decurg din exercitarea funcției de demnitate publică, sunt aspecte statuate de către legiuitor în *Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nr. 199/2010*, coroborate de prevederile *Legii privind administrația publică locală, nr. 436/2006* și cele ale *Legii privind statutul alesului local, nr. 768/2000*.

Conform art. 37, alin. (4) din *Legea nr. 132/2016*, prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35, și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform informațiilor conținute în Registrul de stat al populației, dl Bilenco Roman și dl XXXXX, IDNP – XXXXX, se află în relație de rudenie și anume cea de fiu-tată.

La 28.04.2023, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, în conformitate cu prevederile art. 31 din *Legea nr. 132/2016*, prin procesul-verbal nr. 60/27, în privința dlui Bilenco Roman, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-27/2912 din 10.05.2023, recepționată prin avizul de recepție nr. DS8004607469AS, dl Bilenco Roman a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din *Legea nr. 132/2016*.

Prin scrisoarea nr. 04-27/2899 din 10.05.2023, inspectorul de integritate a informat și autorul sesizării referitor la inițierea controlului prenotat.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a), b), c) și d), art. 33, alin. (6) și art. 37, alin. (4) din *Legea nr. 132/2016*, au fost consultate date din registrele informaționale de stat și solicitate Comisiei Electorale Centrale (solicitarea nr. 04-27/4047 din 21.05.2023), Primăriei s. Cașunca, r-l Florești (solicitarea nr. 04-27/3184 din 18.05.2023 (solicitarea nr. 04-27/3730 din 09.06.2023) informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin răspunsul Primăriei s. Cașunca, r-nul Florești, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 4961 din 12.06.2023, au fost remise următoarele documente relevante speței examinate:

1. *Contractul de arendă a terenului, nr. 7 din 01.01.2021, încheiat între dl Bilenco Roman în calitate de primar al s. Cașunca, r-nul Florești– pe de o parte, și dl XXXXX în calitate de arendaș - pe de altă parte. Prin acest act juridic primăria a transmis în arendă terenul destinat pentru construcții cu o suprafață totală de 0,3182 ha, pe un termen de 1 an;*
2. *Actul de predare-preluare a terenurilor Agricole arendate nr. 7 din 01.01.2021;*
3. *Contractul de arendă a terenului, nr. 7 din 01.01.2022, încheiat între dl Bilenco Roman în calitate de primar al s. Cașunca, r-nul Florești– pe de o parte, și dl XXXXX în calitate de arendaș - pe de altă parte. Prin acest act juridic primăria a transmis în arendă terenul destinat pentru construcții cu o suprafață totală de 0,3182 ha, pe un termen de 1 an;*
4. *Actul de predare-preluare a terenurilor Agricole arendate nr. 7 din 01.01.2022;*

5. *Contractul de arendă a terenului, nr. 4 din 01.01.2023, încheiat între dl Bilenco Roman în calitate de primar al s. Cașunca, r-nul Florești– pe de o parte, și dl XXXXX în calitate de arendaș - pe de altă parte. Prin acest act juridic primăria a transmis în arendă terenul destinat pentru construcții cu o suprafață totală de 0,3182 ha, pe un termen de 1 an;*
6. *Actul de predare-preluare a terenurilor Agricole arendate nr. 4 din 01.01.2023;*

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-27/3730 din 09.06.2023, dlui Bilenco Roman, i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere asupra obiectului controlului inițiat în privința sa.

Astfel că, prin scrisoarea nr. 5229 din 16.06.2023 pe marginea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese prezentată de către subiectul controlului, ultimul a menționat că: „, *terenul cu nr. cadastral XXXXX este arendat de către dl XXXXX (tatăl) din anul 2007, perioadă în care nu activam în cadrul APL. În anul 2021 și 2022 contractele erau pregătite pentru prelungirea perioadei de arendă, de către specialistul principal în regimul reglementării funciare, cu mai multe persoane printre care era și contractul nr. 7, care a fost semnat de către mine fără să-mi dau seama de conflictul de interese apărut. Totodată declar că, despre conflictul de interese apărut nu am anunțat autoritățile corespunzătoare pentru a remedia situația dată”.*

Aprecierea inspectorului de integritate.

Potrivit art. 31 din Legea integrității, nr. 82 din 25.05.2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) și c) din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, cât și constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași Lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Imperativitatea respectării întocmai a regimului juridic al conflictului de interese este prevăzută și la art. 11, alin. (2) al Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nr. 199/2010.

Principiile de evitare a conflictelor de interese și categoriile conflictelor de interese precum și modul de declarare și soluționare a acestora sunt aspecte reglementate la art. 11-14 al Legii nr.133/2016.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

interesul personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (**părinte**, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Art. 12 alin. (3) din legea citată supra, stipulează: *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

La caz, art. 12 alin. (4) și (7) din Legea nr. 133/2016 îl obliga pe dl Bilenco Roman să informeze imediat ANI, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se afla și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Subsecvent, art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevedea că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Informațiile conținute în sistemul informațional e-Management și în Registrul conflictelor de interese ținute de ANI, consolidează faptul că primarul Bilenco Roman, a încheiat contractele de arendă a terenului nr. cadastral XXXXX nr. 1 din 01.01.2021, nr.1 din 01.01.2022, nr.4 din 01.01.2023 cu XXXXX (tata acestuia), fără respectarea prevederilor legale enunțate mai sus, admițând astfel consumarea conflictului de interese.

În partea ce ține de explicațiile subiectului controlului precum că, *contractele nominalizate supra, erau pregătite de către specialistul principal în regimul reglementării funciare din cadrul Primăriei sat. Cașunca, și au fost semnate fără să-și dea seama de conflictul de interese apărut*, inspectorul de integritate le consideră ca nefondate și alogice, ori însăși faptul repetitivității încheierii contractelor de arendă cu persoana apropiată (tata) demonstrează interesul personal al dlui Bilenco Roman de oferi în arendă terenul agricol 3 ani la rând.

Consecvent, prevederile art. 10, alin. (1) al *Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local*, expres stipulează că, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor și să contribuie prin exemplul personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

La caz, din materialele dosarului de control, inspectorul de integritate, identifică probe concrete, pertinente și concludente care demonstrează că dl Bilenco Roman nu a informat ANI despre situația de conflicte de interese în care s-a aflat în momentul încheierii/semnării actelor

juridice litigioase (contractele nr. 1 din 01.01.2021, nr.1 din 01.01.2022, nr.4 din 01.01.2023) ce viza persoana apropiată -tatăl, drept dovadă fiind și propriile declarații ale acestuia.

Mai mult, nu au fost identificate probe care ar demonstra că tratarea și soluționarea acestui conflict de interese a avut loc în modul prevăzut la art. art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016. Or, într-o ordine logică de idei, desprinsă din cadrul legal pertinent speței date, interesele personale nu pot concura cu exercitarea imparțială a mandatului de primar.

Subsecvent, inspectorul de integritate menționează faptul că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Exercitarea atribuțiilor de serviciu în situație de conflict de interese nu reprezintă altceva decât un act conexas actelor de corupție, fapt stipulat expres în conținutul art. 45, alin. (2), lit.a) a *Legii integrității, nr. 82/2017.*

Mai mult, conform rigorilor legii precitate, în calitate de conducător al unei entități publice (primărie), dl Bilenco Roman avea obligația să ofere subalternilor săi exemplul propriu de respectare a interesului public și neadmiterea incidentelor de integritate în exercitarea mandatului de primar.

Studiind materialele dosarului de control și prevederile legale ce guvernează speța, **inspectorul de integritate concluzionează** că dl Bilenco Roman, primar al s. Cașunca, nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese, încheind contractele de arendă a terenului agricol public cu nr. 1 din 01.01.2021, nr.1 din 01.01.2022, nr.4 din 01.01.2023 cu tatăl acestuia, prin ce a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4)-(7) și art. 14 alin. (3)-(4) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*, deoarece nu a luat măsuri pentru a proteja corectitudinea procesului de încheiere a actelor juridice, nu a declarat în scris și nu a soluționat conflictul de interese real în care se afla și a admis consumarea acestuia.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași *Lege*, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională, sau după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Alin. (4) lit. b) al aceluiași art. prevede că, din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

De asemenea, potrivit art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Astfel, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate subliniază că a ținut cont de faptul că, prin acțiunile sale, deși aflate înafara cadrului legal în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese, dl Bilenco Roman, nu se regăsește în lista subiecților declarării acțiunile cărora au mai constituit anterior obiect al procedurilor de control, nu au fost stabilite și alte acte juridice încheiate cu persoane apropiate cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. Din aceste considerente, inspectorul de integritate consideră disproporționată solicitarea revocării mandatului de primar și consideră excesivă aplicarea interdicției de ocupare a funcției publice sau de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani.

Totodată, inspectorul de integritate relevă faptele că, subiectul declarării în partea ce ține de nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese în care se afla, în contextul încheierii actelor juridice nr. 1 din 01.01.2021, nr.1 din 01.01.2022, nr.4 din 01.01.2023, conțin elemente constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313² alin. (1) și (2) din Codul Contravențional.

Ținând cont de cele menționate în prezentul act, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 37-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 12,14,15 și 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Roman BILENCO, primar al s. Cașunca, r-l Florești, manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea conflictului de interese real, în conformitate cu art. 12 alin.(5) și (7), art. 14 alin. (2)- (4) din Legea nr. 133/2016, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Roman BILENCO actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector de integritate superior
al Inspectoratului de Integritate ANI**

Iulia BOICU